

Tisztelt vendégeink és kedves egyetemi polgárok!

„Tekintetes egyetemi tanács!

Mélyen tisztelt ünnepi közgyűlés!

A múlt évi tanács hivataloskodásának ideje letelt s ma minekelőtte tisztünknek jelvényeit nyomunkba lépő utódainknak átadnók, a szokás szerint vissza kell tekintenünk hivataloskodásunk eseményeire.” 1940. október 9-én ezekkel a szavakkal kezdte beszámolóját az új tanévnyitó ünnepségén Domanovszky Sándor leköszönő rektor magnificus. Az ő helyzete persze az enyémhez képest más volt, hiszen az akkori gyakorlatnak megfelelően a tanévnyitón tette le tisztségét és adta át méltóságjelvényeit a megválasztott új rektornak az egyetem legmagasabb hivatalát betöltő egyetemi tanár, ráadásul a tisztséget mindösszesen egy esztendeig viselte. Viselt rektori tisztségem hetedik évnyitó beszéde ugyan nem ilyen vízváltó, ám feltétlenül az utolsó.

Az új tanév küszöbén lehet, hogy illő volna elsősorban a jövőről szólni, mégsem állhatom meg, hogy rektori megbízatásom utolsó tanéve kezdetén némi helyet ne szorítsak a múltnak is. Az ilyen „utolsó” alkalmak hajlamossá teszik az embert az összegzésre, vagy folyamatokat utólag felfejteni és összefüggéseket keresni abban, ami egykor csak megoldandó feladatok és problémák halmazának tűnt. Olyan problémák csokrának, amit a mindenkori jelen pillanata nem engedett többnek látni.

A visszatekintés nyilván alkalmat ad némi számvetésre is, hogy ti. elértem-e, elértük-e, egyáltalán elérhettük-e azt, amit célul tűztünk ki. Mert nem könnyű időszakát élte a magyar felsőoktatás az elmúlt 6-8 évben. A gazdasági válság közvetlen és közvetett hatása jelentősen megnyirbálta az egyetem gazdasági lehetőségeit. A pályázati rendszer filozófiájának átalakítása beszűkítette a támogatáshoz jutás esélyeit. Az uniós szempontok a központi régiót nagy részben megfosztották az Európai Unió forrásokból származó hazai

pályázati eshetőségektől. A felsőoktatás átalakítására vonatkozó, gyakran évente alapvetően változó felsőoktatáspolitikai koncepciók folytonos alkalmazkodási kényszerhelyzetet teremtettek. A finanszírozási rendszer radikális átalakítása és a hol szinte szabad-verseny, hol monopolisztikus kezelésbe hajló környezet lüktető változásai erősen korlátozták a gazdasági tervezést. Az olyan, korábban jelentős bevételt képező források, mint az innovációs járulék vagy a szakképzési hozzájárulás lehetőségének megvonása erősítette a válságjelenségeket. A társadalomtudományokra vonatkozó elítélő politikai megítélés és az ezzel együtt járó finanszírozás-csökkentés érzékenyen érintette a bölcsészeti, társadalomtudományi és jogi képzéseire büszke egyetemet.

Igaztalan lennék azonban, ha nem említeném meg ugyanakkor az utóbbi két esztendő stabilizációs folyamatait, beleértve a kimunkált és rögzített felsőoktatáspolitikai koncepciót (vagy stratégiát?), a konszolidációs lépéseket, az első mozdulásokat a bérrendezés irányába, a doktoranduszképzés átalakítását és a doktori ösztöndíjak növelését. És ami talán a leglényegesebb: a politikának a Széll Kálmán tervben manifesztálódott, a felsőoktatásról alkotott általános negatív megítélésének enyhítését, a kormányzati bizalmatlanság csökkentését. (Bizalomra ad okot, hogy a Strukturális Alapok ismét megnyíltak egyetemünk előtt, és már pályázunk az operatív programok keretében megjelent új felhívásokra, ha forrásaink jóval kisebbek is, mint az ország más részein.)

Hrubos Ildikó felsőoktatás-kutató megállapítása szerint a felsőoktatásban lezajló folyamatok egyfajta küzdelemnek tekintendők, amely a felsőoktatási arénában folyik a három fő aktor között. Ezek az akadémiai oligarchia, az állami bürokrácia, és a piac. Miután a három erő között változó az egyensúly (egyensúlytalanság), a rendszer állandó változásban van, ami az erőviszonyok átalakulásában testesül meg. Az egyetemi tudomány függetlenséget követel, szellemi szabadságot és persze kutatásainak finanszírozását. Az állam fenntartói és finanszírozói mivoltában beleszólást a folyamatokba, kisebb-nagyobb aktivitással politikai céljainak teljesítését. A piac azonnal hasznosítható

gyakorlati szaktudást, a gazdasági célok „hatékony” szolgálatát. Az elmúlt években a küzdelem hevéssége fokozódott, de sok mindent eldöntött az állam és a piac képviselőinek szoros szövetsége, mely átmenetileg az igazságkereső tudományosságot számos területen alárendelte a praktikus használhatóságnak. Megjegyzendő, ez globális jelenség.

Az utóbbi évtized felsőoktatási „reformjainak” útkeresése közben vita bontakozott ki a felsőoktatás „hatékonyságáról”. Az erősen eltérő értelmezések egyik következménye lett a napjainkra általánosan bevezetett kancellária rendszer, a felsőoktatási intézmények kettős vezetés alá helyezése. A tapasztalatok országosan eltérőek, az Eötvös Loránd Tudományegyetemen a rendszer működik, a kancellár és a rektor viszonya jó, a berendezkedés stabilizálódott.

Az említett finanszírozás-csökkenés következtében előállott helyzetet szemléltető adatok közismertek. A Magyar Rektori Konferencia vitairatából szinte toposszá vált hivatkozás, hogy ti. a nem a német felsőoktatási élbolyba tartozó bonni egyetem költségvetése nagyobb, mint az egész magyar felsőoktatásé. S hogy térségünknek az Eötvös Loránd Tudományegyetemmel összevethető vezető egyeteme, a prágai Károly-egyetem költségvetése háromszorosa az ELTÉ-nek, a Helsinkii egyetemé pedig közel nyolcszorosa. S ami ehhez tartozik: globális verseny zajlik a világ felsőoktatási intézményei között.

És mindezek ellenére:

Az ELTE a nehézségek mellett is megállta a helyét, pénzügyi helyzete a kancellári rendszer bevezetésekor is stabil volt, és megőrizte pozícióit a magyar felsőoktatásban. Társadalmi elismertségünk nem csökkent, jelenleg is minden ötödik felvételiző az ELTE-re adja be a jelentkezését, és közülük is idén 12% az első helyen jelölte meg intézményünk valamely szakját. Aktív hallgatóink létszáma a gólyákkal együtt 27843, ebből 18454-en államilag támogatott

képzésben vesznek részt. A nappali tagozatosok 22633-an vannak, a kollégisták száma pedig 3204.

Hasonlóképpen nemzetközi megítélésünk is pozitív maradt. Az Egyetemek Világrangsorának Központja (Center for World University Rankings) júliusban hozta nyilvánosságra legfrissebb felmérését, amely szerint az ELTE a globális felsőoktatás felső két százalékában foglal helyet. Ugyanakkor szembe kell néznünk azzal, hogy az elmúlt 5 évben a magyar felsőoktatási intézmények, beleértve az ELTE-t is, hátrább kerültek a nemzetközi rangsorokban. A magyar felsőoktatás nemzetközi összehasonlításban romló anyagi feltételeit oktatóink-kutatóink elkötelezett munkája sem tudta kompenzálni. Hangsúlyozom: a nehézségekre fokozottabb erőfeszítésekkel reagáltunk, és törekszünk megtalálni azokat a belső és külső eszközöket, amelyek segítségével ezt a trendet meg tudjuk fordítani.

Az ELTE európai egyetemként is kiélezett nemzetközi verseny szereplője. Az EU 2014 és 2020 közötti kutatási, fejlesztési és innovációs politikáját az a felismerés határozza meg, hogy Európa a gyakorlati innovációs tevékenységek hasznosítása területén lemaradni látszik a globális versenyben. A jelenleg irányadó EU-s dokumentum, a Horizon 2020 Keretprogram a nagyvonalú, mintegy 79 milliárd eurós pályázati forrás mellé újszerű elveket és gyakorlatokat is megfogalmazott, ami jól mutatja, hogy Európa versenyképessége nem pusztán pénzkérdés. Szemléletváltásra is szükség van. Úgy tűnik, Európa vezetői az innovatív, együttműködésen alapuló befektetésektől remélik a hosszú távú sikert.

A saját házunk táján a következő a helyzet: intézményünk tudományegyetemi jellegéből adódik, hogy tevékenységünk javarészt az alapkutatások terén kiemelkedő, és a nemzeti értékek őrzésében vállalunk jelentős feladatot. Ebből fakadóan is az ELTE kevésbé tudta kihasználni a vállalati szférával szervezett együttműködésekben eredő jelentősebb bevételt generálásának lehetőségét. Be kell látni, hogy a mai környezeti feltételek

megkövetelik a kutatás és fejlesztés eredményeinek erőteljesebb összekapcsolását az üzleti élettel. Az elmúlt 6-7 évben regisztrálhatók is előrelépések ebbe az irányba. A 2012 és 2015 között eltelt három évben 100-nál több K+F megbízást kapott az egyetem, és ami még ennél is fontosabb eredmény, hogy a Természettudományi és az Informatikai Kar mellett már a többi fakultásunk is eredményesen bekapcsolódik az ipari innovációs tevékenységbe. Idén a hazai kutatóintézetek, oktatási intézmények és magyarországi telephellyel rendelkező vállalkozások részvételével alakult **Ipar 4.0 Nemzeti Technológiai Platform** alapítói között van az ELTE is. Emellett piaci vállalati szereplővel közös tanszéket működtetünk: az ELTE Informatikai Karán a Telekom Innovation Laboratories (T-Labs) támogatásával létrejött az **Adattudományi és Adattechnológiai Tanszék**. Ebből az alkalomból a Deutsche Telekom, a Magyar Telekom, a Berlini Műszaki Egyetem és az ELTE Informatikai Kara szorosabbra fűzi kapcsolatát annak reményében, hogy a tanszék bázisán sikerrel indulhassanak új nemzetközi tudományos projekteket. Ahogy az index is megírta: informatikai rocksztárokat képzünk.

Az együttműködés terén eddigi talán legnagyobb vállalkozásunk az a körvonalazandó pályázat, mellyel az ELTE Természettudományi Kar és az MTA TTK, valamint ipari partnerei egy speciális **biotechnológia kutatóközpont** létrehozását tervezik a lágymányosi kampuszon.

Az ELTE tehetséges kutatói és hallgatói állománnyal rendelkezik, ezt bizonyítják az elnyert ösztöndíjak és pályázatok. A nemzetközi pályázatok közül kiemelkedik az **Európai Kutatási Tanács ERC-Starting Grant** pályázata, amelyeknek több nyertese dolgozik az ELTE, legújabbán a TTK munkatársa, Kubinyi Enikő. Kutatóink nagy számban sikerrel jelentkeztek a korábbi **OTKA** pályázatokból létrejövő új kiírásokra is, ami komoly forrásbevonást jelent. Az **MTA Prémium Posztdoktori Kutatói Program** 25 győztese közül 8 ELTE-s nyertes pályázatának örülhettünk; míg a **Bolyai-ösztöndíj** 170 díjazottja közül 28 szintén ELTE-s, ezzel pedig intézményünk lett ismét a legeredményesebb

pályázó. A **Lendület-kutatócsoportok** közül a legtöbb szintén az ELTE-n működik, és idén újabb három ELTE-s van a **Lendület-program** nyertesei között. Az **MTA szakmódszertani pályázatán** ugyancsak sikeresen pályáztak a Természettudományi Kar mellett a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, és a Bölcsészkar kutatói is, jelentős összegű támogatást nyerve az elkövetkezendő négy évre.

A külső pályázati források, díjak és kitüntetések mellett az egyetem külön figyelmet fordít a közösségen belüli ösztönzők kialakítására. A vállalati szférával való kapcsolattartást és az innovatív tevékenység elismerését, ösztönzését szolgálja az évente megrendezésre kerülő **Innovációs Nap**, amelynek keretében idén az **ELTE Innovatív Kutatója** díjjal a TTK Etológia Tanszék kutatóit jutalmazták. Februárban, a **Tudományos Kutatás Napján** adtuk át a tavalyi évre vonatkozó **ELTE Ígéretes Kutatója** elismeréseket, amelynek keretében egyetemünk 12 fiatal kutatója egyenként egymillió forintos kutatási támogatásban részesült. Ez a kezdeményezés tovább fut, jelenleg várjuk az idei jelöléseket. Ezen kívül rektorként magam is fontosnak tartottam a kiemelkedő teljesítmények jutalmazását. Júliusban **rektori kiválósági pályázatot** írtam ki, amelynek keretében különdíj honorálja majd az oktatás, a tudományos kutatás és az egyetemi közéleti aktivitás terén egyaránt kiemelkedő munkát végzőket. A pályázatot sok vita kísérte, és fogja is kísérni a következő hetekben. Intézményi kultúránkban a teljesítményelv erősebb megjelenítése, elfogadtatása és ezt segítő módszereink fejlesztése hosszú folyamatnak tűnik.

Az innovációs tevékenység ösztönzése mellett kiemelt stratégiai cél a **nemzetköziesítés**, amelynek jegyében egyszerre fejlesztettük az idegen nyelvi képzés kínálatot és kapcsolódtunk be a meghatározó nemzetközi egyetemi hálózatokba is. S nem csak bekapcsolódásról van szó (részvételről és szakembereink által vezetői feladatok ellátásáról is) hanem alapításokról is.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem létrehozóként működött közre a CENTRAL, a CELSA és a Tübingeni hálózatok életre hívásában.

A két éve alakult **CENTRAL** (Közép-európai Oktatási és Tudományos Hálózat) vezetői idén májusban Budapesten találkoztak, az ELTE-n zajlott a hálózat éves tanácskozása, melyen összegezték a megindult kutatásokat és a már beérett kutatási eredményeket. A Leuveni Katolikus Egyetem kezdeményezésére idén alakult mag az új stratégiai együttműködési megállapodás (**CELSA**) melyben az ELTE mellett a BME és a Semmelweis is részt vesznek. Egyetemünk kezdeményező szerepet játszott a **LERU (League of European Research Universities)**, azaz az Európa 21 legjelentősebb kutató egyeteme és a Közép-európai térség szoros tudományos együttműködése kialakításában. Ez év októberében Prágában kerül sor a szerződés aláírására: Varsó, Ljubljana és Belgrád társaságában.

Házigazdaként örömmel adunk otthont nemzetközi találkozóknak, például 2015 decemberében az Eötvös Loránd Tudományegyetem rendezte meg az **Európai Fővárosok Egyetemeinek Szövetsége (az UNICA)** oktatásfejlesztési kérdésekkel foglalkozó **EduLab** munkacsoportjának a konferenciáját. Az Európai Fővárosok Egyetemeinek Szövetsége (UNICA) 2017. évi közgyűlésének színhelyéül szintén az Eötvös Loránd Tudományegyetemet választotta. Hasonlóan erősítette nemzetközi jelenlétünket az egyetem karai által rendezett számos nemzetközi konferencia is, mely nem ritkán szervezetalakításhoz is vezet, mint az elmúlt év végén szervezett nagyszabású Balkán-konferencia, mely reményeink szerint megalapozta a Balkán-kutatóintézet alakítását.

A nemzetközi kapcsolatok fejlesztésének kiemelt célja, hogy bizonyos szakterületeken az Eötvös Loránd Tudományegyetem meghatározója és szervezője legyen a térség tudományos életének. Ebben a programban élen jár az **ELTE Konfuciusz Intézete**, amelyik immár Regionális Központ lévén vezető szerephez juttatta az egyetemet a régió kínai nyelvoktatásában. A Bölcsészkar tudományos bázisán ebben a szellemiségben idén újabb központok alakultak:

májusban megkezdte működését a **Brazil Kutatások Központja**, és szintén májusban útjára indította az ELTE a **Latin-Amerika Kutatóközpontot**.

A nemzetközi terep kitűnő lehetőség a kitöréshez. Napjainkban (különösen a természettudományis és műszaki tudományok területén) a magányos alkotók aligha jutnak nagy eredményekre. Túl gyorsan fejlődnek a tudományok és szakmák, ismeretanyagok és eszközök ahhoz, hogy magányosan boldoguljunk. Az együttműködéssel azonban erőink megsokszorozódnak, sikereink híre messzebbre juthat el. 2015 szeptemberében gravitációs hullámokat észleltek az USA-ban lévő LIGO detektorok, és azt hallhattuk a TV-ben, rádióban, hogy ezzel az észleléssel új fejezet nyílt az asztrofizikában. Mi ennek a felfedezésnek részesei lehettünk, hiszen a **LIGO Tudományos Együttműködés** keretében a hazai munka nagy részét a Frei Zsolt professzor úr által irányított Eötvös Gravity Research Group kutatócsoport végezte, amelynek akadémiai és egyetemi kutatók egyaránt tagjai.

A nemzetközi együttműködések mellett nem elhanyagolható a Kárpát-medencei magyar-magyar tudományos kapcsolatok ápolása sem. Én személy szerint az egyik legnagyobb sikernek tartom a **Kárpát-medencei Nyári Egyetemet**, ami jelenleg az egyetem 4 karának együttműködésében valósul meg, és egy kimondottan dinamikusan fejlődő programsorozat. A látogatók létszáma növekvő tendenciát mutat, idén már több mint 120 határon túli vendégünk érkezett, hogy magyar nyelvű tudományos előadásokat hallgasson. A program mellett, mintegy annak szerves részeként minden évben megrendezzük a **Határon Túli Felsőoktatási Intézmények Fórumát**, ami a Kárpát-medencei magyar felsőoktatás meghatározó érdekegyeztető fóruma.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem nemzetközi jelenlétének másik pillére a mobilitás. Erasmus, bilaterális kapcsolatok, hálózatos együttműködések keretében szervezi az egyetem oktatóinak, kutatóinak hosszabb-rövidebb oktató- és kutatóútjait, külhoni partnerek magyarországi tevékenységét. A mobilitási programok népszerűek is, a brazil állam által támogatott **Tudomány Határok**

Nélkül programmal több, mint 170 hallgatót fogadtunk. A **Stipendium Hungaricum** programban a korábbi évben a hallgatók létszáma nem érte el a százat, ezzel szemben idén már közel 250 hallgató érkezik az egyetemre.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem 2015 májusában 500 millió Ft támogatást nyert el a Kormány Felsőoktatási Struktúraátalakítási Alapjából. A projekt két kiemelt komponense közül az egyik az oktatás nemzetköziesítésének fejlesztése. A program megvalósításában több mint 300 oktatónk, és a Kancellária számos munkatársa vett részt. Kilenc új angol nyelvű szak programjának a kidolgozására került sor, ezzel együtt több száz (342) angol nyelvű tananyag készült el és az oktatók számára negyvenöt belső oktatás-módszertani képzés állt rendelkezésre. Megújult az ELTE angol és magyar nyelvű honlapja, továbbá két kar angol nyelvű honlapja is.

Tisztelt Közgyűlés, Kedves Vendégeink!

Az oktatás szakterületén az egyetemvezetés számára fontos volt, hogy az Eötvös Loránd Tudományegyetem megtarthassa bőséges és speciális képzési kínálatát. Úgy gondolom, ez sikerült, miként sikerült növelni a mesterképzés súlyát és bővíteni **osztatlan tanárképzés** szakpárkínálatát is. Az utóbbira különösen büszkék lehetünk, mert az osztatlan képzés 2013-as bevezetéséhez viszonyítva ez évre egyharmadával nőtt a tanárképzésre jelentkezők száma. Közel 600 tanárjelölt kezdi meg tanulmányait az ELTE-n ebben a tanévben. Egyedülálló segítség, hogy **gyakorlóiskoláink** szakemberinek tudására is támaszkodhatunk, miután iskoláinkat fenntartóként megtarthattuk. Az ELTE gyakorlóiskolákat az ország legjobbjai közt tartják számon.

A minőségi oktatás, vagy mondjuk, elitképzés csak **a tehetséggondozás korszerű** rendszerére támaszkodhat. Az ELTE Tehetséggondozási Tanácsa 2014-től ismét rendszeresen működik és koordinálja az egyetemi szintű feladatokat, olyan elemekkel bővítve a tehetséggondozást, mint például a

hallgatók külföldi konferenciákon és versenyeken való aktív részvétele, továbbá hallgatói csoportok multidiszciplináris kutatásait támogató pályázatok. A magyar tehetséggondozás egyik sarokkövének számító **OTDK-n** tavaly tizenhat tudományterületi szekcióból hat szekcióban az ELTE lett a legeredményesebb. Az elmúlt évben **Pro Scientia Aranyéremmel** jutalmazott hallgatók negyede az ELTE hallgatója volt. Büszkék vagyunk rájuk, de nem feledhető, hogy a hallgatók eredményei mögött a felkészítő tanárok áldozatos munkája is ott áll. A szakkollégiók kiemelkedő működését is számos elkötelezett kolléga segíti. Ezért hozta létre az ELTE vezetése tavaly a **Pro Ingenio díjat**, hogy a kiemelkedő tehetséggondozási tevékenység méltó elismerésben részesüljön. Tavaly 15, idén 8 tanár veheti át a díjat, amelyhez az egyetemi közösség nevében gratulálok. A 2016/17-es tanév eseménye lesz a XXXIII. OTDK, amelynek szervezésében a Társadalomtudományi Karunk vesz részt az ELTE-s karok közül.

Tehetséggondozó tevékenységünk nyert országos elismertséget a sikeres állami pályázatokkal is. Az EMMI **Új Nemzeti Kiválóság Program** néven ösztöndíj pályázatot hirdetett idén azzal a céllal, hogy a hazai fiatal kiválóságokat segítse a tudományos és művészeti pályán való elindulásuk, valamint, hogy segítse a nemzetközi szinten is kiváló, tapasztalt kutatók és alkotók munkáját. Intézményünk nyújtotta be az összes pályázatnak (3700) több mint 20%-át (811) és az érvényes ELTE-s pályázatoknak közel negyede támogatást nyert. Szintén sikeresen szerepelt az egyetem a **Nemzeti Tehetség Program** különböző konstrukcióiban. 16 projekt összesen közel 25 millió támogatást nyert el, köztük az ELTE mind az 5 szakkollégiuma is, amelyek így összesen több mint 11 milliós forráshoz jutottak.

Nagy gondot jelent ugyanakkor a tehetségek kiválasztása, mert a magyar fiatalok egyre nagyobb érdeklődéssel fordulnak a külföldi egyetemek iránt. Ezt szolgálja a középiskolás diákoknak a múlt évben indított, online platformon megvalósuló „**Galaxis**” **tehetséggondozási programunk**, amelynek keretében a gyakorlóiskoláinkban dolgozó tanárok szakmai felügyelete alatt több mint 70

ELTE-s hallgató vesz részt, és működik együtt a középiskolásokkal. A cél azt közvetíteni a diákoknak, hogy az ELTE-n a minőségi oktatás kiegészül egy jó közösségi élet minden előnyével. Ez ma már természetes elvárás. A továbbtanulni vágyó diákok nemcsak azt nézik, hol kapnak piacképes diplomát, hanem figyelnek arra is, milyen közösségi élet, van-e sportolási lehetőség, kielégítő-e infrastruktúra a választandó intézményben. Tudnunk kell reagálni a hallgatók ilyen irányú igényeire is. Ennek egyik kiemelt területe **a sport**, különösen az egyetemi tömegsport.

A sport nem elválasztható az ELTE újkori történetétől. Erről mesélt nekünk a **BEAC 118 éves működését bemutató idei kiállítás**. A tárlat üzenete, hogy a szellemi alkotómunka és a mozgás összekapcsolása jobb minőségű életformát biztosít. Vezetőtársaimmal azon dolgozunk, hogy a jövőben e terület fejlesztése az igényeknek megfelelően és az ELTE sportmúltjához méltóan megvalósuljon.

És ha már sport, akkor nem mehetünk el szó nélkül az olimpia mellett sem. Engedjék meg, hogy gratuláljak azon ELTE-s hallgatóinknak, akik kiharcolták a részvételt a **riói olimpián**, *Márton Annának, Récsei Ritának, Srp Miklósnak, Venyercsán Bencének és Csere Gáspárnak*. Az érmeiket szerző *Szilágyi Áronnak* és *Kapás Boglárkának* külön is jár a méltatás. Boglárkának köszönöm, hogy üzent nekünk, és jó híret vitte fakultásának, az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karnak. Mi is büszkék vagyunk rá, és minden ELTE-s olimpikonunkra. A paralimpikon *Illés Fanninak* még szurkolunk, sok sikert kívánunk neki Rióban.

Az infrastruktúra, amelyet hallgatóinknak kínálunk, nem csak a sport területén fontos. **Szakkollégiumaink** a legjobbak között vannak az országban: éppen ezért kiemelkedően fontos, hogy – pont Seszták Miklós miniszter úr hathatós segítségének és támogatásának köszönhetően – a **Bibó István Szakkollégium** teljes körű felújításon esik át a következő évben. Higyjék el, csodálatos lesz a szinte új épület! Ezúton is köszönöm Miniszter úr támogatását!

Mindazonáltal nem mehetek el szó nélkül amellett, hogy kollégiumaink állapota meg sem közelíti az oktatás színvonalát. Ezen a téren vidéki társegyetemünk jóval előrébb járnak, itt kérnénk és várnánk a kormány mielőbbi segítségét, különben lemaradunk a nemzetközi versenyben is.

Hölgyeim és Uraim!

Az elmúlt néhány évben belépett az egyetemekre a digitális nemzedék, ami valószínűleg gyökeresen meg fogja változtatni az oktatásmódszertant. Az új generációk megszólításával kapcsolatos nehézségek csupán komoly feladatokat jelentenek, de egyben jelzik egy új világ érkezését is. Egy soha nem képzelt, hirtelen alakult, új világot, melyben élni vagyunk kénytelenek. A digitális környezet olyan kihívásokkal szembesíti az egyetemet, mely messze meghalad minden képzeletet. Vagyis nem csupán arról van szó, hogy az digitális generáció egészen másfajta megközelítéseket, módszereket és oktatásmódszertant igényel, hanem egy egészen új kultúrával kell szembesülnünk.

Erre válaszul elkészült az Eötvös Loránd Tudományegyetem **digitális stratégiája**, amely innovatív módon, digitális technológiák és oktatási módszerek, valamint tanulási keretrendszerek használatával kíván segítséget nyújtani az oktatóknak. Ez alapját annak, hogy a minőségi képzést a jövőben is garantálni tudjuk. A Felsőoktatási Struktúraátalakítási Alap támogatásának másik komponense a digitális technológiák, innovatív oktatási módszerek alkalmazásának fejlesztése volt, amihez kapcsolódva megvalósult egy pilot program. Három karon (IK, BGGYK, BTK) 5 új oktatási laboratórium szolgálja a fentebbi célokat. A következő évek alapvető feladata hogy jobban felkészítsük oktatóinkat, tanár szakos hallgatóinkat a digitális technológiák alkalmazására.

Az internet térhódításával, a digitális művelődéssel és információáramlással együtt járó, a tradicionálist felváltó agresszív technikai kultúra – ahogyan Rigó Péter, a Nyíró Gyula kórház vezető főorvosa

fogalmazott a netfüggőségről szólva – a hagyományos kultúrát tagadó elemekből áll, melyben „a régi társadalmi minták, a hajdani klisék már nem jelentenek fogódzót”, elvesznek az igazodási pontok, elenyészik a szilárd értékrend. Ebben a széttört moralitású és atomizált világban az egyetem, az egyetemek szerepe kiemelkedő jelentőségű. Az utolsó stáció, amikor még „fertőzhető” az amúgy kiváló ifjú hallgatóság, amikor még az értékek jelentőségére felhívható a figyelem. Különösen súllyal vonatkozik ez az Eötvös Loránd Tudományegyetemre, mely teljes spektrumú pedagógusképzése, a nagy portfóliót kínáló bölcsész, társadalomtudományi és jogi fakultások tevékenysége révén nemzeti értékeink oltalmazásában komoly feladatot vállal.

A hagyományos kulturális minta az Eötvös Loránd Tudományegyetem működésében, minőségében, értékrendjében különös jelentőséggel bír.

Az ELTE büszke a hagyományaira. Örülök, hogy augusztus óta újra régi helyükre kerültek **az egyetem eredeti méltóságjelvényei**, amelyek a Magyar Nemzeti Múzeum jóvoltából a Rektori Kabinetben előterében kiállítva tekinthetők meg. Elnézve a példumokat és a láncot, nemcsak az ötvösmester keze munkája nyűgöz le, hanem a történelmi távlat is, amit a jelvények képviselnek. A rektori példumot 1635-ben az alapító ajándékozta az universitasnak. Önkéntelenül is az jut a szemlélő eszébe, vajon merte-e remélni akkor Pázmány, hogy az alapítás utáni 382. tanévben több tízezer diák tanul majd az általa létrehozott intézményben, azért, hogy a 21. század tudományát magába szívja. Aligha gondolt ilyenre. Pázmány egy zsákutcába jutott magyar tudomány és kultúra megmentésére keresett lehetőséget. Esélyt teremtett a nemzet szellemi fejlődéséhez, a magyar elit kialakításához. És hitt abban, hogy az egyetem betölti majd a szerepét, amelyre hivatott. Nem három vagy négyszáz évig, hanem addig, amíg csak szükség van rá. A jelen igazolja. Nekünk sem kell a jövőbe látni, vagy állandóan a múltat fürkésznünk ahhoz, hogy jó döntéseket hozzunk. Elég, ha jó érzéssel megsejtjük, hogy éppen most merre vezet az út, és arra elkötelezetten rá is lépünk.

Tisztelt Vendégeink, kedves egyetemi polgárok!

Manapság úgy gondolom, a siker kulcsa az együttműködésre való hajlandóságban és az újszerű megoldásokban van.

A Fokozatváltás a felsőoktatásban (A teljesítményelvű felsőoktatás fejlesztésének irányvonalai) című felsőoktatáspolitikai program egyszerre beszél a felsőoktatásban együttműködésről és versenyről. A verseny természetes, az együttműködés kevésbé magától értetődő. Nekem szerencsém volt. Rektori periódusomat olyan rektortársakkal élhettem meg, akik közül sokan barátaimmá váltak. S így könnyebb volt. És eredményesebb. Köszönöm nekik és javaslom valamennyiőnknek, hogy bármennyire ösztökélnek is sokan a versengés nemtelen irányára, bármennyire eldurvul is a körülöttünk zajgó világ, tartsuk meg magunknak a jó együttműködés principiumát.

S ennek kapcsán kell utalnom egy kilátásba helyezett feladatra is, ami biztosan a 2016/17-es tanév egyik legfontosabb ügye lesz az Eötvös Loránd tudományegyetemen. Előrehaladott szakaszban tartanak a tárgyalások arról, hogy a Nyugat-magyarországi Egyetem jelenlegi Berzsényi Dániel Pedagógusképző Kara, Természettudományi és Műszaki Kara, valamint a működtetésüket biztosító Savaria Egyetemi Központ az ELTE intézményrendszeréhez csatlakozva folytathatná tevékenységét. Amikor ez az **integráció** megvalósul, az mindannyiunknak sok munkát fog adni, de számos lehetőség is megnyílik vele. Szombathely csatlakozásával a műszaki képzésekkel bővíthet portfólióink, növekedhet pályázati aktivitásunk. A szombathelyi pedagógusképzés jó hagyományokkal és erős gyakorlóiskolai és partnerintézményi hálózattal bír. A Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskolának a kompetenciáira építve egy olyan pedagógusképző centrum jöhet létre Szombathelyen, amely a régió képzési jó minőségben igényeit kielégíti. Remélem, hogy az integrációban rejlő lehetőségeket mindannyian jól mérjük fel

és teljes körűen fogjuk tudni kiaknázni. S úgy gondolom, hogy Szombathely városa, a szombathelyi felsőoktatás, a tanulni vágyó diákok épp úgy megtalálják majd számításukat.

Végül összefoglalásul talán mondhatom, hogy az elmúlt 6-8 évben sikeresen tudunk alkalmazkodni a jelentősen és folyamatosan változó viszonyokhoz. Úgy vélem, hogy az ELTE a maga hagyományaihoz híven, de friss és újszerű ötletekkel a tőle telhetőt megtette és megteszi annak érdekében, hogy a védjegyének számító minőséget, tudományterületi sokszínűséget, a nemzeti alapokon álló értékmentést, az elitképzést és a pedagógusképzés teljes vertikumát megőrizze. És kívánom, hogy ez jellemezze majd az előttünk álló éveket is.

S ha már egyik elődöm idézetével kezdtem hasonlóképpen fejezem is be.

„Egyetértéssel a bajokon gyorsan és gyökeresen segíthetünk, ha meglesz a közös akarat, egészséges, erős egyetemi közszellemmel párosulva...Adja az Ég, hogy mint e közös akarat végrehajtó szerve a most megkezdődő tanévben hően szeretett Alma Materünkért mentől többet és jobbat tehessek!”

(1902 szeptember 14, Kétly Károly)

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem 382. tanévet ezzel megnyitom. Az egyetem polgárainak jó munkát, eredményes tanévet kívánok!

Köszönöm figyelmüket.